

Kirkemøtet 2016, evaluering, program og saksliste

Sammendrag

Det er Kirkerådet som i henhold til Kirkemøtets forretningsorden § 2-3 første og annet ledd, forbereder og tilrettelegger saker som skal behandles, og som har det praktiske ansvar for ytre opplegg og gjennomføringen av møtet.

Evaluering av Kirkemøtet 2015 viser at Hotell Scandic Nidelven med sine fasiliteter fungerte godt, men at det er behov for tilstrekkelig romkapasitet under åpningsmøtet. Kirkerådet bes på dette møtet å vedta en foreløpig saksliste og å drøfte programmet for Kirkemøtet 2016. Kirkemøtet 2016 finner sted i Trondheim, med møtestart torsdag 9. april og avslutning onsdag 15. april.

Forslag til foreløpig saksliste inneholder 17 saker, hvorav 14 saker går til ordinær komitebehandling.

Forslag til vedtak

1. Kirkerådet tar evalueringen av Kirkemøtet 2015 til orientering
2. Kirkerådet vedtar følgende foreløpige saksliste for Kirkemøtet 2016:

KM 01/16 Innstilling fra protokollkomiteen

KM 02/16 Valg og oppnevninger

1. Valg av dirigentskap for møtet
2. Valg av tellekorps
3. Valg av protokollkomité for perioden 2016 – 2020
4. Valg av valgkomité for perioden 2016 – 2020
5. Fordeling av medlemmer på Kirkemøtets komiteer
6. Valg av komitéledere for møtet
7. Valg av Kirkeråd og Kirkerådets leder
8. Valg av Mellomkirkelig råd og Mellomkirkelig råds leder

9. Valg av Samisk kirkeråd og Samisk kirkeråds leder

- KM 03/16 Orienteringssaker
1. Protokoll fra Ungdommens kirkemøte 2015
 2. Årsmelding fra de sentralkirkelige råd 2015
 3. Protokoll fra Bispemøtet 2015/16
 4. Årsmelding fra Sjømannskirken/Norsk kirke i utlandet 2015
 5. Årsmelding fra Døvekirkenes fellesråd 2015
- KM 04/16 Arbeidsgiverspørsmål i tilknytning til virksomhetsoverdragelsen – utkast til aktuelle regelverk
- KM 05/16 Kirkemøtets budsjettreglement
- KM 06/16 Reglement for Bispemøtet
- KM 07/16 Klagenemnd
- KM 08/16 Veivalg for fremtidig kirkeordning
- KM 09/16 Lærenemnd for Den norske kirke
- KM 10/16 Valg av Arbeidsgiverorganisasjon
- KM 11/16 Retningslinjer for prostiråd og prostimøter
- KM 12/16 Kirkemøtets dirigentskap
- KM 13/16 Endringer i regler for valg av Kirkeråd og tilhørende endringer i Kirkemøtets forretningsorden
- KM 14/16 Etablering av kontrollorgan for Kirkemøtet
- KM 15/16 Religionsmøte og dialog
- KM 16/16 Kirken – på veg mot en felles visjon
- KM 17/16 Kateketens og diakonens gudstjenestelige funksjoner
3. Kirkerådet ber om å få tilbake forslag om endelig komitefordeling i desembermøtet for da å fatte endelig vedtak.
 4. Kirkerådet ber administrasjonen arbeide videre med planlegging av KM 2016 ut fra de føringer som ble gitt i møtet.

Saksorientering

Evaluering av Kirkemøtet 2015

Kirkemøtet 2015 ble avholdt i Trondheim. Forhandlingene var lagt til Hotell Scandic Nidelven, mens åpningsdagen var konsentrert rundt Nidarosdomen og Erkebispegården. Kirkerådet har mottatt en samlet evaluering fra Hamar bispedømmeråd samt svar på en Quest back undersøkelse fra 75 delegater. Spørsmålene ble stilt på en skala fra 1 – 6, hvor en er svært dårlig og 6 er svært godt. Under gjengis i parentes gjennomsnittsskår for de ulike spørsmålene.

Hotellet

Hotellet fikk meget god tilbakemelding både med hensyn til plenumssal (5,56), komiterom (5,11), fellesområdene (5,25) og måltidene (5,69). Gjennomgående kommentar er - *flott hotell med god service, glimrende – best ever*. Kommentarene viser videre at en komite hadde for dårlig komiterom, her ble det foretatt et bytte under kirkemøteuken, hvilket kommenteres som positivt. Noen skriver at det var litt lange avstander.

Når det gjelder måltidene er ordbruken *veldig bra, utmerket og perfekt*. Noen få anmerker at frokosten var for overdådig.

Kirkemøtets åpningsdag (ingen rangering)

Her er tonen at åpningsmøtet i Øysteinsalen var *veldig bra, ok og fint*. Samtidig er det en tydelig tilbakemelding om at salen var for trang, flere måtte stå – følgende er nok ganske representativt – «Flott åpning, men salen er for liten».

Når det gjelde mottagelsen i Herresalen varierer kommentarene fra «Artig å ha program i ein slik gammel sal med historisk sus», «Hyggelig og fint med stående/gående måltid. Man får kontakt med mange på denne måten», «Fantastisk» til «Ikke egnet, ukoselig, mye støy», «Å sitte til bords er langt å foretrekke» og «Det var veldig tungt å bli stående så lenge». For mange ble det tydelig for lenge å stå, også av de som var positive til konseptet ble det påpekt at det var krevende å stå så lenge.

Gudstjeneste og andaktsliv

Oppslutningen varierte ved de ulike arrangementene, mens 95 prosent deltok på åpningsgudstjenesten, 91 % på søndagens gudstjeneste var det 69 % som deltok på morgengudstjenesten i Vår Frue onsdag morgen (avslutningsgudstjenesten). Morgenbønnene hadde gjennomgående 90 % oppslutning.

Åpningsgudstjenesten får svært gode tilbakemeldinger, og biskop Per Arne Dahls preken nevnes eksplisitt, det samme gjelder kor, dans, joik og Frode Fjellheim. Kommentarene er «storslått og veldig ok start på Kirkemøtet», «storartet», «flott opplevelse». Det ble også kommentert at gudstjenesten var godt forberedt.

Når det gjelder morgenbønnene kommenteres det gjennomgående at dette er enkelt og greit, fungerer bra. De fleste komiteene gjennomførte kveldsbønn, men tilbakemeldingen tyder på at dette ikke gjaldt alle. Tilbakemeldingen er imidlertid at det fungerte godt med kveldsbønn i komiteene hos de som hadde det.

Søndagens gudstjenester var fordelt på Nidarosdomen, Bakke og Lademoen kirker. Det gis gode tilbakemeldinger på alle gudstjenestene, noen kommenterer også at det var fint med flere alternativer.

Temasamlingene

Evalueringen viser at temasamlingen *Det gode livet – kirke, helse og livsmestring* ikke traff så godt, scoret her var 2,9. De enkelte foredragene får noe ulike tilbakemeldinger, en representativ kommentar er «Svært varierende kvalitet på innledningsforedragene». Ellers gis det uttrykk for at det var lite inspirerende og for akademisk.

Tre av tilbakemeldingen nevner at temaet burde vært belyst tidligere i møtet, noen stiller spørsmålsteget ved om det skal gis rom for temasamling under Kirkemøtet.

Kulturkveld i Vår Frue Kirke

På kulturkvelden deltok 74 % og den fungerte nok for de fleste (4,82). Mange gir uttrykk for at kulturkvelden var «en flott opplevelse, inspirerende i tekster og fremføring» mens en opplever at det «ikke var helt min stil». Det at «vi trenger en slik kveld til avveksling fra hardt faglig arbeid» er nok fleres opplevelse.

Saksbehandling

Saksbehandlingene i komiteene (4,89)

Tilbakemeldingen varierer i forhold til hvilken komite den enkelte har vært i. Enkelte komiteer har tydeligvis hatt meget god ledelse, dyktige sekretærer og passe arbeidsmengde. Mange skriver også at komiteen som sådan fungerer godt og har bredde i kompetanse og synspunkter. Samtidig blir det fra noen påpekt skjevfordeling av antall saker/belastning. Det kommenteres også at komiteene er for store.

Plenumsbehandlingen (4,80)

Dirigentskapet får gode tilbakemeldinger – de gjør en god jobb – *proff ledelse*. Ellers er det ulik oppfatning om innleggene, noen er for ofte på talerstolen, noen innlegg er innholdsløse og noen er for lange. Ellers er det kun en som nevner at taletiden var for kort.

Orienteringssakene (4,5)

Her er kommentarene at det er greit, passe omfang og fint at ikke alle orienteringssakene blir presentert i plenum. Det synes også som om omfanget hva tid angår er greit.

Kirkemøtets lengde, disponering av tid og andre kommentarer.

Det er ulik oppfatning av det at Kirkemøtet er lagt over en helg, 56,6 % synes det er ok, 22,4 % ønsker ikke KM over en helg, mens 21,1 % ikke ha noe formening om dette. Det påpekes at det er ukristelig å jobbe på en søndag, for andre er det vanskelig med lange fravær fra jobben, og da er helg på KM å foretrekke. Kirkemøtet oppfattes som intenst, og for noen blir det for langt.

To kommentarer kan stå som en oppsummering av Kirkemøtet: «Svært godt organisert og tilrettelagt» og «Om Kyrkjemøtet 2015 var ei hard arbeidsøkt, gav denne storsamlinga samtidig inspirasjon til den vidare tenesta innan kyrkja. Eg er

takksam som fekk oppleve disse flotte dagane i Trondheim med Nidarosdomen som eit høgdepunkt».

Praktisk tilrettelegging av Kirkemøtet 2016

Åpningsgudstjenesten legges til Nidarosdomen, mens både åpningsmøte og middag gjennomføres på hotellet. Det er både evalueringen, men også praktiske forhold som gjør at dette er mest tjenlig. Det har vært foreslått ulike alternativer for avvikling av åpningsmøtet (aulaen ved Katedralskolen og Nidarosdomen). Det er svært arbeidskrevende å tilrettelegge en plenumssal, dette bør derfor begrenses til et sted, og da er hotellet hvor plenumsbehandlingen foregår, å foretrekke.

Vi vil også for 2016 være i kontakt med Trondheims ordfører om en mottagelse i Herresalen. Dette kan enten gjennomføres åpningsdagen rett etter gudstjenesten, men da adskillig kortere og uten hilsener. Vi vil i så fall ha middag om kvelden på hotellet med hilsener.

En annen mulighet er mottagelse etter søndagens gudstjenester. På nåværende tidspunkt er det også uklart om Kongen deltar på Kirkemøtets åpningsdag. Som kjent inviteres Kongen til hvert nytt Kirkemøte, dette vil også bli gjort for kommende Kirkemøte. Opplegget må følgelig også tilpasses Kongens eventuelle nærvær. Det synes ikke å være behov for å endre noe hva hotellet angår, bortsett fra å se til at komitefordelingen blir bedre.

Det synes også å være grunn til å beholde morgenandakten i plenumssalen, og kveldsandakt i komiteen, dersom komite er siste post på dagen. Likeledes bør søndagens gudstjeneste legges til flere kirker.

I et forsøk på å beholde søndagen som en annerledes dag legges eventuell temasamlingen til denne dagen.

Saker som foreslås fremmet for KM 2016

Saksliste

KM 01/16	Innstilling fra protokollkomiteen
KM 02/16	Valg og oppnevninger
	1. Valg av dirigentskap for møtet
	2. Valg av tellekorps
	3. Valg av protokollkomité for perioden 2016 – 2020
	4. Valg av valgkomité for perioden 2016 – 2020
	5. Fordeling av medlemmer på Kirkemøtets komiteer
	6. Valg av komitéledere for møtet
	7. Valg av Kirkeråd og Kirkerådets leder
	8. Valg av Mellomkirkelig råd og Mellomkirkelig råds leder
	9. Valg av Samisk kirkeråd og Samisk kirkeråds leder
KM 03/16	Orienteringssaker
	1. Protokoll fra Ungdommens kirkemøte 2015
	2. Årsmelding fra de sentralkirkelige råd 2015
	3. Protokoll fra Bispemøtet 2015/16
	4. Årsmelding fra Sjømannskirken/Norsk kirke i utlandet 2015
	5. Årsmelding fra Døvekirkenes fellesråd 2015

KM 04/16	Arbeidsgiverspørsmål i tilknytning til virksomhetsoverdragelsen – utkast til aktuelle regelverk
KM 05/16	Kirkemøtets budsjettreglement
KM 06/16	Reglement for Bispemøtet
KM 07/16	Klagenemnd
KM 08/16	Veivalg for fremtidig kirkeordning
KM 09/16	Lærenemnd for Den norske kirke
KM 10/16	Valg av Arbeidsgiverorganisasjon
KM 11/16	Retningslinjer for prostiråd og prostimøter
KM 12/16	Kirkemøtets dirigentskap
KM 13/16	Endringer i regler for valg av Kirkeråd og tilhørende endringer i Kirkemøtets forretningsorden
KM 14/16	Etablering av kontrollorgan for Kirkemøtet
KM 15/16	Religionsmøte og dialog
KM 16/16	Kirken – på veg mot en felles visjon
KM 17/16	Kateketens og diakonens gudstjenestelige funksjoner

Kommentarer

Sakene 4-14/16 er alle saker som knytter seg til forberedelse av fristilling av Den norske kirke og den forestående virksomhetsoverdragelsen, forventet gjennomført fra 2017. To av de ovenfor nevnte saker er svært omfangsrrike og komplekse, det gjelder KM 04/16 Arbeids-giverspørsmål i tilknytning til virksomhetsoverdragelsen – utkast til aktuelle regelverk og KM 08/16 Veivalg for fremtidig kirkeordning, begge sakene legges frem for Kirkerådet i septembermøtet.

Sakene 15 og 16/16 er forberedt av Mellomkirkelig råd, og fremmes begge for Kirkerådet i september:

Religionsmøte og dialog. Saken handler om Den norske kirkes selvforståelse og rolle i det flerkulturelle Norge. Hvordan skal vi ivareta de kristne tradisjoner og kirkens misjonsoppdrag samtidig som vi møter mennesker med annen tro og livssyn på en respektfull måte? Hvordan være kirke i det livssyns åpne samfunnet? Saken redegjør for hva religionsdialog handler om og hvordan kirken kan arbeide med dialog på ulike nivåer. Den drøfter også behovet for økt kompetanse om religion og dialog i kirka og spør om det er behov for mer teologisk refleksjon om Den norske kirkes forhold til andre religioner.

Kirken på veg mot en felles visjon. Kirkenes verdensråd har sendt dette dokumentet ut på høring hos sine medlemskirker. Dokumentet summerer opp status i de økumeniske dialogene og redegjør for hva Faith and Order kommisjonen nå mener er et felles fundament for forståelse av Kirkens oppdrag. Dokumentet er svært relevant for Den norske kirkes arbeid med selvforståelse og kirkeordning.

Som kjent vil Kirkemøtet 2016 ha en ny sammensetning, etter all sannsynlighet vil møtet både bestå av medlemmer som har sittet i KM i forrige periode, samt nye medlemmer. Det er derfor viktig at saksfremleggene gir fullstendig innføring i sakskompleksene. Dette setter også krav til gode forberedelser i bispedømmerådene forut for Kirkemøtet.

Det er grunn til å anta at det i kommende periode vil bli fremmet sak om *Vigsel av likekjønnede*, jf KM 14/14 Ekteskapsforståelsen i et evangelisk-luthersk perspektiv.

Kirkerådet bør drøfte den situasjon som kan oppstå dersom en forslagsberettiget instans innen fristen fremmer forslag om at saken «Vigsel av likekjønnede» skal settes på saklisten for KM 2016. Det antas da at Kirkerådet må fremme en sak der KM 2016 blir invitert til å ta stilling til om det ønsker forberedt og fremmet en sak til et senere KM om forbønnshandling eller liturgi, Jfr KM 14/14. Det antas at en slik saksforberedelse kan legge til grunn saksdokumentene fra forrige gangs behandling. Det må imidlertid være samtaler mellom Kirkerådet og Bispemøtet om selve forslaget til vedtak, vi vil her ha utfordringer i forhold til tidsperspektivet, men dette må vi søke å løse.

Eventuell utarbeidelse av liturgi for forbønnshandling eller vigsel må deretter utredes og følge vanlig prosedyre for liturgisaker. Siden Kirkemøtet 2017 kommer allerede i januar måned vil det være svært krevende å fremme saken for KM 2017. Saken er kompleks, den skal utredes, forslag til liturgi skal utarbeides, den skal på høring og behandles både i KR og BM, likevel må saken ha tilstrekkelig tempo. Prosessen må i alle tilfeller ikke forlenges mer enn nødvendig.

Komiteer

Komitestrukturen har holdt seg siden KM ble etablert i 1984, både med hensyn til antall og temafordeling. Det ble heller ikke gjort noen endring da antall delegater ble økt.

Det er 124 deltagere som skal fordeles på komite, det tilsier 20 – 21 medlemmer i hver komite. Av hensyn til komitestørrelse ville det vært en fordel å øke antall komiteer til 7, da vil komiteene variere mellom 17 – 18 medlemmer. Dette synes å være en mer tjenlig størrelse på komiteene, men det er tvilsomt om det hvert år vil være saker nok til 7 komiteer. Det er en mulighet å la antall komiteer variere fra et år til et annet, men det gis tilbakemelding om at det tar tid for en komite «å sette seg», det er også krevende å finne komitesekretærer til så mange komiteer.

Det forslås noen endringer i temaene den enkelte komite skal arbeide med. Kirkemøtet får et større økonomiansvar enn det har hatt tidligere, det vil derfor være tjenlig med en egen økonomikomite, videre vil de bli en overvekt av kirkeordningsspørsmål. Men vi vet at det også vil komme saker innenfor liturgi og internasjonale/økumeniske saker.

I 2016 er det kun en sak innenfor gudstjenestefeltet (liturgiske funksjoner). Innenfor kommende fireårsperiode vil det imidlertid være flere saker. I 2017 kommer *Revisjon av dåpsliturgien* og *Liturgisk musikk*, i 2018 følger *Revisjon av hovedgudstjenesten*. Som nevnt over er det også sannsynlig at det i 2017 blir fremmet sak om Likekjønnet ekteskap.

På årets Kirkemøte er det ikke saker innenfor diakoni, undervisning og samfunnsspørsmål. Det er i 2017 planlagt flere saker, en om *Økonomi og etikk*, videre en *Skaperverk og bærekraft (rapport og eventuelt vedtak om videreføring)*. Denne komiteen bør derfor videreføres, men i 2016 få sake utenfor sitt saksfelt.

Komiteene må nok som tidligere også regne med at de kan få tildelt saker som ikke direkte hører hjemme innenfor deres saksfelt.

Det foreslås med dette en ny inndeling av sakstilfang til den enkelte komite, i parentes er angitt tidligere temafordeling.

Komité A	Gudstjeneste og evangelisering (ingen endring)
Komité B	Undervisning, diakoni og samfunnsspørsmål (Undervisning)
Komité C	�konomi og kirkeordning (diakoni og samfunnsspørsmål)
Komité D	Kirkeordning (ingen endring)
Komité E	Personal, arbeidsgiverspørsmål og utdanning (Personal og utdanning)
Komité F	Informasjon, urfolk, internasjonale og økumeniske forhold
(Informasjon og	mellomkirkelige spørsmål

Dette gir følgende saksfordeling i 2016

Komite A	KM 17/16	Kateketens og diakonens gudstjenestelige funksjoner
	KM 07/16	Klagenemnd
	KM 06/16	Reglement for Bispemøtet
Komite B	KM 09/16	Lærenemnd for Den norske kirke
	KM 11/16	Retningslinjer for prostiråd og prostimøter
	KM 12/16	Kirkemøtets dirigentskap
Komite C	KM 05/16	Kirkemøtets budsjettreglement
	KM 13/16	Endringer i regler for valg av Kirker�d og tilhørende endringer i Kirkemøtets forretningsorden
	KM 14/16	Etablering av kontrollorgan for Kirkemøtet
Komite D	KM 08/16	Veivalg for fremtidig kirkeordning
Komite E	KM 04/16	Arbeidsgiverspørsmål i tilknytning til virksomhetsoverdragelsen – utkast til aktuelle regelverk
	KM 10/16	Valg av Arbeidsgiverorganisasjon
Komite F	KM 15/16	Religionsmøte og dialog
	KM 16/16	Kirken – på veg mot en felles visjon

Dette forslaget til fordeling av saker må anses som foreløpig. Først når sakene har vært til første gangs behandling i Kirkerådet, vil vi vite mer om sakenes omfang og kompleksitet.

Øvrig program

Administrasjonen er i kontakt med Olavsfestdagene med tanke på også i år å gjennomføre en kulturkveld i samarbeid med dem. Kirkerådet vil bli nærmere orientert om dette under møtet.

Olavsfestdagene skal i 2016 ha temaet Mammon. Bakgrunnen for temaet er at Norges Bank med hovedkontor i [Trondheim](#) og avdelinger i Christiania, Bergen og Kristiansand ble stiftet i 1816, mao har Norges bank 200-års jubileum i 2016. Dette temaet kan eventuelt videreutvikles også for KM. Da med tanke på et bibelsk (etisk) perspektiv penger og forvaltning.

Det kan også være andre temaer som er aktuelle. Dette vil vi komme tilbake til under Kirkerådets m te.

På bakgrunn av evalueringen, men også av hensyn til tidsaspektet bør det også drøftes om det skal være en temsamling. Hvis det er ønskelig er det mulig å sette et tema for Kirkemøtet som vi lar prege åpningsmøtet, gudstjenestene og andaktene uten at det settes av tid til foredrag eller temsamling.